

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Generální finanční ředitelství**, se sídlem Praha 1, Lazarská 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 12. 2012, č. j. 43538/12 - 3410-011826, č. j. 43769/12-3410-011826 a č. j. 44235/12-3410-011826, o námitce podjatosti,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Ústí nad Labem Mgr. Václav Trajer, JUDr. Petr Černý, Ph.D., a JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 Af 133/2013.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou domáhá zrušení shora nadepsaných rozhodnutí žalovaného. Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 25. 9. 2013, č. j. 15 Af 133/2013 - 52, nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků a zamítl návrh žalobce na ustanovení zástupce. Poté, co zdejší soud zamítl kasační stížnost žalobce proti uvedenému usnesení (rozsudkem ze dne 29. 4. 2014, č. j. 5 As 86/2013 - 13, dostupný taktéž na www.nssoud.cz), vyzval krajský soud žalobce k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve výši 3 x 3000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 3 x 1000 Kč (usnesení ze dne 6. 6. 2014, č. j. 15 Af 133/2013 - 65 a č. j. 15 Af 133/2013 - 66).

[2] Na to reagoval žalobce přípisem ze dne 16. 6. 2014, ve kterém vznesl námitku podjatosti všech soudců Krajského soudu v Ústí nad Labem s návrhem na jejich vyloučení z projednávání a rozhodnutí „*nejenom této věci*“. Uvedl, že věc musí být přikázána jinému soudu z důvodu delegace nutné, jinak reálně hrozí, že bude pokračováno v „*dalším pokorování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování soudů*“.

[3] Ve vyjádření k podané námitce podjatosti ve výroku jmenovaní soudci shodně uvedli, že se v dané věci směrem k žalobci necítí být jakkoliv podjati.

[4] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že v případech, kdy je vznesena námitka podjatosti všech soudců určitého soudu a přitom je zřejmé, kterému soudci, resp. soudcům, je či bude věc přidělena, je účelné se zabývat otázkou podjatosti jiných než těchto soudců jen za předpokladu, že u rozhodujících soudců bude shledán důvod k vyloučení. V případě, že tomu tak není a že tedy nic nebrání v tom, aby soudci, jimž věc byla či bude přidělena, ji projednali a rozhodli, postrádá zkoumání podjatosti dalších soudců daného soudu smysl, neboť není dán žádný důvod ke změně okruhu soudců, kteří mají věc projednat. Žalobce ve své námitce namítl podjatost všech soudců

Krajského soudu v Ústí nad Labem. Podle rozvrhu práce již věc byla přidělena senátu 15 tohoto soudu, který bude rozhodovat ve složení: JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., Mgr. Václav Trajer a JUDr. Petr Černý, Ph.D. Nejvyšší správní soud se proto zabýval tím, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu k těmto soudcům (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 - 34).

[5] Při posouzení důvodnosti námítky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“), podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, účastníkům či jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou taktéž i soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Dle ust. § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitka musí být uplatněna do jednoho týdne ode dne, kdy se osoba o podjatosti dozvěděla; zjistí-li tato důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.

[6] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, jímž je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup zcela výjimečný.

[7] Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., tak je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Vyloučen by byl taktéž i soudce, jenž by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Soudcův poměr k účastníkům či k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, vztahem srdečně přátelským (či naopak vzájemně nepřátelským), může jít také o vztah ekonomické závislosti. V nastalém případě ovšem žalobce žádný podobný vztah nenamítá.

[8] Jde-li o důvody uvedené v druhé větě ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. (tj. vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním řízení), smysl a účel tohoto ustanovení spočívá ve vyjádření principu instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. S ohledem na specifika správního soudnictví je nutno pojem „*předchozí soudní řízení*“ vykládat tak, že tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce. O takový případ však evidentně nejde, neboť věc je ve fázi řízení před krajským soudem coby soudem prvního stupně. Žalobce také nenamítá, že by se jmenovaní soudci jakkoliv podíleli na vydání rozhodnutí před správním orgánem.

[9] Z námítky podjatosti vyplývá, že je podána s ohledem na předchozí rozhodovací činnost krajského soudu. Zde je třeba opětovně poukázat na znění ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., kde je výslovně uvedeno, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti.

pokračování

[10] Nejvyšší správní soud proto o námitce podjatosti vůči soudcům Krajského soudu v Ústí nad Labem rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

[11] V důsledku tohoto způsobu rozhodnutí odpadá nutnost rozhodovat o delegaci nutné (ust. § 9 odst. 1 s. ř. s.). Je tomu tak proto, že v důsledku rozhodnutí o námitce podjatosti a nevyločení uvedených soudců z projednávání a rozhodování věci nenastala situace, za které by pro vyloučení soudců místně příslušného soudu nebylo možno sestavit senát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 31. července 2014

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu